

MI MLADI BORCI

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJASTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO III.

LJUBLJANA, PETEK, 24. FEBRUARJA 1939.

ŠTEV. 24.

Pij XI. misijonski papež

Ko se ob smrti sv. očeta oziramo na njegovo plodovito življenje, je prav, da si ustvarimo vsaj bežno sliko o enem največjih del, ki jih je pokojni papež vršil, o delu, ki je bilo »temelj vsem njegovim čustvom in željam«, kot pravi sam. To je bilo misijonsko delo; zato pa mu je katoliški svet dal častni naziv: misijonski papež.

SKOFJE DOMAČINI

Pij XI. je dvignil misijonstvo do še nikdar dosežene višine. Za časa svojega papeževanja je ustanovil 230 novih misijonskih okrožij. Po vseh misijonskih pokrajinah je strumno organiziral delo zlasti s tem, da je postavil na čelo apostolske delegate. Od misijonskih škofov je neprestano zahteval, naj vzgajajo domače duhovnike. Sam je posvetil prve škofo domačine: sedaj jih je na Kitajskem že 35, na Filipinih 7, na Japonskem dva, več v Indiji pri Indokini in tudi Afrika je že dobila škofa domačina, tako da je danes že okrog 60 domačih škofov, medtem ko ob nastopu njegove vlade ni bilo niti enega.

NEUTRUDEN PROPAGATOR

V misijonskih deželah je podpiral in propagiral ustanavljanje šol, vzgojnih zavodov, karitativnih ustanov. Njegovo budno oko ni prezrlo nobenega sredstva, ki bi bilo uspešno za širjenje katolicizma med pogani. Prav tako pa je katoličane doma neprestano opominjal in navduševal za to »najlepše in največje izmed vseh krščanskih podjetij«. V svoji okrožnici »Maximum illud« in v številnih nagovorih je dajal smernice, priporočal svetovne misijonske družbe: Družbo

za širjenje vere, Družbo apostola Petra, Dejanje sv. Detinstva in Unio Cleri. Da vzbudi zanimanje za veliko misijonsko misel, je organiziral misijonsko razstavo v Rimu in začel s pripravami za razstavo misijonske umetnosti, ki bo prihodnje leto. Do zadnjega se je za misijone zanimal, sprejemal je novice iz vseh misijonskih dežel in se veselil uspehov, ki so mu bili pogosto uteha v težkih dneh.

BOGATI SADOVI

Saj je razumljivo, da so takemu delu sledili tudi sadovi. In ti niso majhni. Za časa njegovega vladanja se je število katoličanov v misijonih več kot podvojilo. Od 11 milijonov je poskočilo na 23 milijonov. Napredek je bil največji v Afriki, kjer se je število kar potrojilo. Tem 23 milijonom pa moramo prišteti še 6 milijonov katehumenov, da bo slika popolna. Kako veličasten je ta uspeh, nam najlepše pove primera z misijonskim delom v 18. stoletju; zdaj je na leto več spreobrnjenj, kot jih je bilo celo 18. stoletje. Vsi sadovi njegovega dela pa se bodo šele pokazali; kajti mnogim zamislim kot n. pr. vzgoji domače duhovščine in širjenju domače krščanske umetnosti je šele on postavil temelje.

ŠE MNOGO DELA NAS ČAKA

Mi občudujemo velikanske uspehe njegovega dela. A kaj je sodil sam o vsem tem?

Meseca marca lani je sprejel vrhovno predstojništvo Družbe za širjenje vere in dejal: »Nič ni storjenega, če je še kaj dela. Veliko smo že naredili, toda še mnogo več dela nas čaka.«

Položaj katoliškega časopisja po svetu

POS LANSTVO KATOLIŠKEGA TISKA

Poslanstvo in dolžnost katoliškega tiska je v tem, da vse pojave javnega in vsakdanjega življenja kaže in osvetljuje v luči katoliških resnic, da te resnice zagovarja in brani pred pogostimi napadi, ki lete nanje od vseh strani. Katoliški tisk mora prioriteti katoliški miselnosti tisto mesto v kulturnem in javnem življenju, ki ji po pravici gre.

PREMALO LISTOV !

To je mogoče doseči le, če bo katoliški tisk razpreden po vsem svetu sorazmerno s številom katoličanov. A če bežno pogledamo statistiko, ki nam jo je odkrila svetovna razstava katoliškega tiska v Vatikanu, vidimo, da tu ni vse v redu. Na svetu je na primer vseh dnevnikov okrog 50.000, katoliških pa le 1.759 namesto 8000, ki bi jih katoličani po številu vernikov morali imeti. Prav tako bi od 150.000 revij morali imeti 24.000. Imamo jih pa le 9000.

PREMAJHNE NAKLADE !

Še bolj se moramo zamisliti, če primerjamo naklado časopisja. Že nekaj let na Francoskem naglo napreduje katoliški tisk. A kaj pomeni, ko so pa še leta 1934. imeli katoliški listi naklade borih 1.900.000 izvodov, nevtralnega časopisja 8 milijonov, Cerkvi nasprotno pa 3 in pol milijona!

NEMČIJA

Nemškemu katoliškemu tisku je nacizem čisto zadrgrnil vrat. Dnevni in novičarski tisk je popolnoma uničen. Še čisto nabožnim listom visi vedno Damoklejev meč nad glavo.

ANGLIJA

Čuditi se moramo Angležem, ki so sicer bogati, a ne spravijo skupaj niti enega katoliškega dnevnika, čeprav je tam katoličanov okoli 3 milijone. Imajo sicer tisk »Universe« s 117.500 naročniki, a to še ni nadomestilo za prepotrebni katoliški dnevnik.

AMERIKA

V Braziliji s 45 milijoni katoličanov in pa v ostali latinski Ameriki pa je katoliški tisk tam, kjer je bil pri nas pred 50 leti.

Pač pa se katoliški tisk lepo razvija v Severni Ameriki.

Leta 1903. je v USA imelo nekatoliško dnevno časopisje naklado 50.000.000 izvodov, 9 katoliških dnevnikov pa komaj 150.000. Pri tednikih je bilo razmerje 20 proti 2,2. Že l. 1936. pa je 4631 katoliških listov imelo skoro 9 milijonov naročnikov, 134 dnevnikov ima okrog 2.500.000 naklade. Velik napredek, vendar še danes bere tam katoliški dnevnik komaj vsak deveti bralec. V Kanadi ima nevtralnega časopis vsaka družina, katoliškega pa samo vsaka enajsta.

HOLANDCI

Največje občudovanje in spoštovanje pa zaslužijo holandski katoličani, kjer so geslo: »V vsako družino katoliški dnevnik!« že praktično izvedli. Na pičle tri milijone katoličanov pride namreč 37 dnevnikov s skupno naklado 470.000 izvodov.

SLOVENC

Slovenci imamo precej močan katoliški tisk. Nekateri celo mislijo, da je mesečnikov še preveč. Še vedno pa premalo cenimo in premalo žrtvujemo za svoj dnevni tisk. A ravno dnevniki najbolj ustvarjajo javno mnenje. Prioriteti našemu dnevniškemu tisku odločujoči vpliv v našem narodu, to je tudi naloga KA.

Henry Brenil

Kakor poročajo francoski listi, je postal Henry Brenil, eden najodličnejših prazgodovinarjev sedanjega časa, član francoske znanstvene akademije »Académie des inscriptions«. Gotovo je bilo tako vodilnemu katoliškemu učenjaku, kakor je ravno Henry Brenil, s tem izkazano veliko odlikovanje.

H. Brenil je star 61 let. Že ko je še študiral bogoslovje, se je začel zanimati za prazgodovino. Predstojniki, ki so opazili njegovo nadarjenost, so ga poslali na pariško univerzo. Novo mašo je bral l. 1900. in v tem času je bil tudi že znan zaradi svojih prazgodovinskih odkritij. L. 1901. je odšel v dordonsko pogorje in je raziskoval mnogo prazgodovinskih jam. Plod tega raziskovanja je bilo delo o risbah iz kamene dobe, ki jih je polno v teh jamah. To delo mu je prineslo tak ugled, da mu je francoska vlada poverila častno nalogo, da preišče prastare slikarije v jamah pri Altamiri v Španiji. Plod tega raziskovanja je bila dolga vrsta znanstvenih razprav. L. 1906. je postal profesor na švicarski univerzi v Fribourgu, štiri leta kasneje pa so ga poklicali v Pariz na novi paleontološki zavod, ki ga je ustanovil vladar kneževine Monaco. Tudi na tem mestu se je tako uveljavil, da ga ni mogla zrušiti niti silna protiklerikalna gonja, ki je takrat v Franciji zadivjala. Njegov vpliv je tako velik, da ga učenjaki danes v vseh važnejših vprašanjih te stroke sprašujejo za svet.

Tako je Henry Brenil kot duhovnik katoliške Cerkve nov dokaz, kako plitev je očitek nasprotnikov, da Cerkev svoje članove ovira v znanstvenem delu!

Brez rimskih papežev bi bila Evropa najbrž plen samosilnikov, večno bojišče razprtih narodov, morda celo mongolska puščava.

Herder.

Pij XI. je velik človek današnjega časa in eden najplemenitejših ljudi naše dobe.

Angleški vojni minister Hore Belisha.

»Nova doba se odpira pred človeštvom. Dal Bog, da bi pomenila povratek k velikim krščanskim idealom preteklih stoletij, ki so obsojali razdiralni in neorganski individualizem, ker so se naslanjali na duhovno edinstvo človeštva, ki izhaja iz nauka o mističnem Kristusovem telesu, ki vse bratsko udinja.«

Zunanji minister republike Ekvador na konferenci v Limi.

Z NAŠIH GIMNAZIJ

I. DRŽ. REALNA GIMNAZIJA V LJUBLJANI

V soboto, dne 18. februarja ob poltretji uri popoldne je literarna družina »Polet« priredila predavanje o »mladinskih problemih« z naslovom »Quo vadis?«. Predsednik je najprej pozdravil vse, ki so se predavanja udeležili, predvsem pa tiste, ki so prihiteli s tujih zavodov. Tako je pozdravil 2 tovarišici z liceja, potem pa tovariše z druge in tretje drž. realne gimnazije. Nato je dal besedo tovarišu predavatelju.

Predavanje

Vsebina predavanja je približno taka: V uvodu se je predavatelj spomnil žalostne usode sudetskih pokrajin, potem pa je spretno prešel na »barbarstvo in vojno nevarnost fašizma«. Nato ga je »zaskrbel« usoda bodoče Španije, češ da ni za slovensko mladino tako brezpomembno, kakšna bo. Spregovoril je tudi par besedi o demokratskih državah. Jedro predavanja pa je bilo: Vsa mladina se mora združiti v »neodvisno mladinsko organizacijo brez ozira na ideološko in politično pripadnost«. Za zgled je postavil 9000 beograjske akademske mladine, od katere se jih je 7000 včlanilo v tako organizacijo, kar ima brez dvoma »mednarodni pomen«, kot je zatrdil predavatelj. Namen takih »neodvisnih mladinskih organizacij« ni ideološki, ampak programski. Končal je s stavkom: »Delo današnje mladine je narodno in konstruktivno, zato z upravičenostjo upa, da je v njenem delovanju ne bo nihče oviral, ker smatra, da je vsako sabotiranje mladine protinaroden akt, ki služi samo sovražnikom«.

Debata

V debati je predavatelj na poziv, naj poda določen načrt in smernice te »nove mladinske organizacije«, izjavil, da ni dobro preštudirati mladinskega gibanja. Nato je eden izmed poslušalcev razpletal misli o vprašanih, ki so v zvezi s slovenskimi mladinskimi problemi. Tako je na primer zatrdil, da je vprašanje »abesinske mladine« važno tudi za slovensko »mladinsko gibanje«. Sploh so mnogo debatirali o fašizmu, tako da je bil gospod profesor, ki je nadzoroval, prisiljen debato o tem vprašanju zaključiti, češ da to ne spada sem. Debata je nato prešla na gmotni položaj slovenske mladine. Neki tovariš pa je predlagal, naj rajši govore o problemih gledališča, filma in sporta, kajti ti problemi so v kompetenci dijaštva. Predsednik društva, ki je sploh precej debatiral, je pa poudaril, da nima smisla debatirati o tem, ker pride to v poštev samo za dijaka, ne pa tudi za ostalo mladino, na pri-

mer kmečko. Kmečka mladina nima športnih organizacij (!) in tudi kina ne obiskuje tako pogosto, kakor dijak, ki vidi na leto povprečno 200 filmov. (Res mora biti dijak v dobrem gmotnem položaju, kajti potemtakem si lahko ogleda kak film kar večkrat.) — Kmalu nato je predsednik debato zaključil.

Koga so vabili

Predavanja se je udeležilo okrog 60 dijakov iz vseh ljubljanskih srednjih šol. Udeležba bi se brez dvoma vsaj podvojila, če bi vsi dijaki vedeli za to »zanimivo« predavanje. Najbrž je društvo povabilo dijake osebno, ne pa z okrožnico ali z lepaki, ki naj bi bili nabiti na šolskih deskah, kar je edino pravilno; kajti če že vabi kako gimnazijsko društvo tovariše iz drugih zavodov, naj povabi vse, ne pa samo nekaterih.

Še malo razlage

»Neodvisna« mladinska organizacija pomeni organizacijo, odvisno od Moskve.

Po zapadnoevropskih univerzah je le po kakih 10% komunistov. Sramota za beograjsko univerzo je, da je tam razmerje skoro ravno nasprotno.

V RDEČI ŠPANJI

Anglež, ki je januarja zapustil Španijo, piše: »Iz strahu so ljudje poskrbili in spravili iz svojih hiš sveče kipe in podobne, križe in molitvenike. Niti v zasebne hiše se ne upajo k maši, ker jih čakajo hude kazni. Kar je otrok krščenih, so jih skrivaj krstili starši sami.

Civilna poroka je kaj preprosta. Par, ki se hoče poročiti, pride v pisarno, podpišeta nekaj listin, plača določeno pristojbino in v petih minutah je komedije konec. Če gresta potem novoporočenca v drugo pisarno, podpišeta spet nekaj listin in plačata druge pristojbine, sta v petih minutah že lahko ločena. Človeka pokopljejo kot poginulo žival. Samo rože na grobovih pričajo, da počivajo tu ljudje in ne živina.«

KJE SMO SE MI!

V državi Lousiani so bili štirje obsojeni na denarno kazen 100 dolarjev (4.400 din) in 90 dni zapora, ker so razširjali protiverške spise. Sodnik je sodbo tako utemeljil: »Kakor v vsaki ameriški občini so tudi pri nas taki ljudje nezaželjeni. Prebivalci našega mesta in naše države ljubijo Boga in bližnjega in so srečni. Ne da bi vas kdo klical, ste širili pri nas spise, da bi nam izpodkopali mir in razvneli sovraštvo; kajti vaš nauk sovraži Boga in srečo med ljudmi.«

„UPOR“ V ŠPANJI — PRAVA KRIŽARSKA VOJSKA

Mnogi katoličani v Franciji in za njimi tudi pri nas so po krivici očitali Cerkvi in španskim škofom, da so se udingali uporniku Francu, fašizmu, da se bore proti delavstvu itd., češ: vojska v Španiji ni verska, ni križarska vojska, pač pa vojska med fašizmom in demokracijo. Škof iz Gerone, ki so jo komunisti na begu popolnoma uničili, je odgovoril v devetih točkah na vse te očitke takole:

1. Cerkev ni sodelovala pri narodnem uporu dne 18. julija 1936. in zanj ni vedela vnaprej. Saj Cerkev nima te pravice, da bi začejala in vodila vojsko.

2. V mestih, kjer niso zmagali nacionalisti in kjer so se morali umakniti, so nahujskane množice čisto pa določenem načrtu takoj uničile vse, kar je bilo cerkvenege.

3. Rdeča oblast ni nič storila, da bi to preprečila.

4. Oblast teh izgredov ni nikoli obžalovala. Listi ljudske fronte

so zločine celo hvalili in poveljevali.

5. Laž je, da so se delavci maščevali nad duhovniki zaradi njihovega prejšnjega protidelavskega zadržanja.

6. General Franco je poskrbel, da se dá v javnem življenju Bogu, kar je božjega, in je dejal, da je njegov cilj obča blaginja in ugled domovine.

7. Cerkev je hvaležna Francu. Nima pa nobenih posebnih zvez z Francovo vlado in ni nikoli odstopila kaj od svojih pravic in dolžnosti Francu na ljubo.

8. Cerkvi v Španiji sedaj ne gre za to, ali bo imela večje ali manjše. Cerkvi gre za biti ali ne biti.

9. V teh okoliščinah je vojska med belo in rdečo Španijo prava križarska vojska. Seveda ne v tem smislu, kakor da bi bila Cerkev vojsko ukazala ali začela, pač pa v širšem pomenu besede. Zakaj bela armada brani bistvene pogoje, brez katerih Cerkev in vera ne moreta obstajati.

Tom Playfair

»Dušim se!«

»Če bi se res dušil, bi ne molel jezika tako daleč ven.«

»Ne morem požirati. Oh!«

Iz Harryjevega obličja se je izražala bolečina.

»Kdo pa govori o požiranju? Saj še ni čas za zajtrk.«

Bolniški brat se je medtem prepričal, da nima več kaj iskati pri Greenu in Jonesu. Slišal je zadnje Harryjeve besede ter prekinil pogovor.

»Playfair, treba bo takoj iti po zdravnika. Pojdite v spalnico bratov! Ti se že napravljajo, da nam pridejo na pomoč. Naprosite kar prvega, ki ga dobite, da gre čim hitreje po zdravnika. Vaš prijatelj Queep ga potrebuje.«

Tom in Pitch sta se zagnala iz spalnice. Na stopnicah sta dobila brata ter mu sporočila nalogo.

»Čez pol ure bo zdravnik tukaj!« pravi brat in takoj odide.

»Jaz grem z vami.«

»Je boljše, da greste spat.«

»Zdaj ne bom mogel spati. Jaz grem z vami, kajneda?«

Brat ni odgovoril in Tom je imel to za privoljenje ter šel za njim. Pitch se jima je kajpak tudi pridružil.

Prišli so iz hiše, šli preko vrta na cesto sv. Marije. Nenadoma je bila pot presekana. Med zavodom in med vasjo je bila močvirnata struga, po navadi suha. Dež zadnjih dni jo je tako namočil, da je zdaj v njej divjal umazan hudournik. O mostu ni bilo več sledu.

»Voda je most odnesla,« pravi Tom.

»Oh, če bi znal plavati!« vzklikne brat. »Otroci, ostanite tukaj, jaz grem iskat ljudi.«

Komaj se je brat obrnil, že si je Tom sezul čevlje in nogavice ter se slekkel.

»Kaj pa delaš?«

»Ali nisi slišal, kaj je dejal brat: 'Oh, če bi znal plavati!' Hudournik ni širok, jaz ga bom preplaval.«

»Da, toda hudournik je divjil in te bo odnesel.«

Tom je gledal nekaj trenutkov deročo vodo, ki je divjala z veliko brzino. Širina ni presegala 50 metrov.

»Mislim, da ga bom preplaval,« pravi. »Na vsak način pa je stari kip več vreden kot ta poskus. John, daj mi svoj škapulir, škodoval mi gotovo ne bo. Sel bom višje, da bom mogel pristati tukaj nasproti.«

Šel je za kakih 50 metrov višje in rekel Pitchu:

»Z Bogom, daj mi roko. Vem, da je tvegano. Če mene ne bo, piši mojemu očetu in moji teti, da sem imel škapulir.«

Tom je bil prepričan, da bo to dejstvo v tolažbo vsem ljudem. Tako je zdrsnil v vodo, sicer zaskrbljen, toda lahkega srca in mirne vesti.

Korak, in bil je že v globoki vodi. Še en korak — in tok ga je pograbil ter premetaval kakor zamašek. Toda ta zamašek je imel roke in noge in se je na vso moč boril, da bi dosegel nasprotni breg. Čeprav se je zelo trudil, je vendar čutil, da bo moral pristati mnogo nižje, kot je mislil.

Toda ni izgubil poguma in je krepko plaval dalje. Tom ni bil izkušen plavač. Dobil je v plavanju le malo pouka. Obvladal je sicer prsni in hrbtni način plavanja, toda hitro se je utrudil. Ni še preplaval dve tretjini hudournika, ko je bil že ves izčrpan. Kljub temu pa ni izgubil poguma; zamrmral je neko molitev ter se prepustil toku. Le od časa do časa je zamahnil z roko proti nasprotnemu bregu.

Nenadoma je zadel na nekaj trdega, le korak pod vodo.

»Hura!« je zavpil Pitchu. »Držim se za ograjo mostu.«

Po tej ograji je stopal previdno in bil kmalu na nasprotnem bregu.

Dr. Mullan je bil zelo iznenaden. Tri minute pozneje je odprl vrata in se znašel pred razcapanim otrokom, ki je s podvojeno silo tolkel na vrata z nekim polenom.

»Gospod doktor, strela je udarila v zavod, trije gojenci so težko ranjeni, pridite takoj.«

»John«, je zaklical doktor služabniku, »takoj naprezi. Pridi notri, otrok! Tudi ti rabiš zdravnika! Kako, da si se tako zmočil na mostu?«

»Voda je most pokrila, zato sem hotel potok preplavati. Utonil bi, če se ne bi slučajno prijel za ograjo.«

Ko je zdravnikova žena to slišala, je prihitela ter materinsko objela dečka, ki pa se ni zmenil veliko za to. Slekla mu je premočeno srajco ter ga zavila v odejo.

»Dobro, Marija!« pravi zdravnik. »Pripravi mu kozarček konjaka, jaz ga med tem spravim v posteljo.«

»Saj jaz nisem bolan, pojdite rajši v zavod.«

(Dalje prihodnjič.)

KAJ VSE SE UČE NA NEMSKIH SOLAH.

Nacizem hoče imeti celega človeka samo zase. Kaj jéš vsak dan, to je deloma tvoja osebna zadeva, kakšno duhovno hrano boš dobival, o tem popolnoma odloča država. Zato že od nemškega solarčaka zahtevajo, da pozna nemško vojsko in mornarico in osnovne pojme modernega vojskovanja. V računstvu ne govore in ne računajo o jabolkih, fižolu, tortah, marveč o bombah, zrakoplovih in granatah.

Najnovejša knjiga za fiziko v srednjih šolah ima naslov »Bojna fizika« in za kemijo »Kemični poskusi z bojnimi snovmi«. Pisatelj profesor dr. Kinttopf piše v uvodu: »Mladino moramo temeljito seznaniti s sredstvi in protisredstvi kemične vojske. Poudariti moram, da knjiga ni napisana samo za srednje šole. Celu učenci višjih razredov ljudske šole bodo iz nje marsikaj spoznali, kar jim bo koristilo, če jih domovina pokliče v službo.«

Sto štirideset poskusov kaže, kako sestaviš vžigalne bombe, bomacceton, fosgen, klorpikrin, iperit, klark in druge take dišave. Ker jim s takim znanjem vcepljajo tudi strupenim plinom primerno mišljenje, se ne bomo čudili, kadar bo ta vražja kuhinja zletela v zrak.

KATOLIŠKI PRAZNIKI V PARISKEM RADIU

Pariški radio je 24. dec. zvečer imel na programu božično igro, ki slika duhovno stanje človeštva ob Kristusovem rojstvu, strahote suženjstva in pričakovanje, ki je navdajalo Marijo in vse ljudi dobre volje. O veliki noči pretečenega leta pa je radio prenašal igro »Živi Bog«, ki so jo kasneje prenašale tudi druge francoske, holandske, belgijske, angleške in celo 68 ameriških postaj. Igro je nagradila tudi »Académie Française«.

RAZDEJANJE V ŠPANIJI

Mednarodna komisija »Pro Deo« poroča, da je bilo in je deloma še 37 škofij pod rdečo strahovlado. V teh škofijah je bilo oskrunjenih, opustošenih in razdejanih 25.879 cerkva, samostanov in večjih kapel. Duhovnikov je bilo ubitih 40 do 70 odstotkov.

ZEMLJO DELE

Kmečka zveza je v beli Španiji pomagala 10.000 najemnikom, da so si kupili zemljo in postalj neodvisni kmečki posestniki.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).